

Nagrado Izidorja Cankarja prejme prof. dr. Tomaž Brejc za izjemno raziskovalno delo na področju umetnostne zgodovine

Umetnostni in literarni zgodovinar dr. Tomaž Brejc, redni profesor za umetnostno zgodovino in umetnostno teorijo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, je nedvomno ena najizrazitejših osebnosti v našem kulturnem in znanstvenem prostoru. Njegovo široko delovanje, ki ga lahko na tem mestu podamo le v osnovnih črtah, sega od likovne kritike do zgodovine likovne umetnosti in obravnave likovne teorije; nikoli se ne konča na polju umetnostnozgodovinskega, saj se ob širokem poznavanju sorodnih humanističnih ved navezuje na področja literature, poezije, filozofije.

Prof. dr. Tomaž Brejc velja med slovenskimi umetnostnimi zgodovinarji za enega največjih poznavalcev slovenskega modernizma in postmodernizma, ki ju vedno sooča z aktualnim evropskim in svetovnim teoretičnim kontekstom. Ukvarjal se je z delom številnih umetnikov, od Jožefa Petkovška do Riharda Jakopiča in Ivana Groharja ter leta 1982 izdal temeljno študijo *Slovenski impresionisti in evropsko slikarstvo*. Poleg impresionizma je prof. Brejca najbolj pritegnila sodobna umetnost. Delo *Slikarske metamorfoze* iz leta 1992 ostaja edini interpretativno poglobljen pregled sodobnejšega umetnostnega dogajanja v slovenskem prostoru. Pogloblja se v delo skupin OHO in IRWIN, slikarjev in kiparjev Tuga Sušnika, Staneta Kregarja, Gustava Gnamuša, Dušana Kirbiša, Dube Sambolec, Bogdana Borčiča, Luja Vodopivca in številnih drugih. V njegovem raziskovalnem opusu moramo omeniti še vrsto naslovov: *Vid govora* (1972), *Slikarstvo od 15. do 19. stoletja na slovenski obali* (1983), *Guernica. Eseji o slikarstvu, politiki in vojni* (1988), *Temni modernizem... Slike, teorije, interpretacije* (1991), katalog *Likovna zbirka Factor banka* (2000). Leta 2006 je v knjigi *Realizem, impresionizem, postimpresionizem* združil številne zapise, študije, kritike in eseje, usmerjene v slikarstvo poznega 19. in zgodnjega 20. stoletja, ki celovito osvetljujejo njegovo znanstveno in pedagoško delo zadnjih dveh desetletij in pol. V zadnjih letih se poglobljeno ukvarja z umetnostno teorijo Izidorja Cankarja, enega od utemeljiteljev umetnostnozgodovinske stroke na Slovenskem.

Raziskovalno in kritičsko delo prof. dr. Tomaža Brejca je neprecenljivega pomena za slovenski prostor, ne smemo pa pozabiti njegovega delovanja v nekdanjem jugoslovanskem prostoru in tujini. Ob številnih izpopolnjevanjih v tujini lahko omenimo njegova gostovanja na univerzah v Nemčiji, Združenih državah Amerike in v Avstraliji, ter sodelovanje v vlogi kustosa in selektorja pri projektih, kot sta bila TRIGON v Gradcu (1977) in Jugoslovanska dokumenta v Sarajevu (1986 in 1989). Bil je tudi selektor 1. trienala sodobne slovenske umetnosti U3 v Moderni galeriji v Ljubljani (1994).

Prof. dr. Tomaž Brejc je izjemen interpret slovenske umetnosti, je raziskovalec in esejist, ki v želji po razkritju bistva z jasno mislijo, prepričljivim nastopom in izbrušenim slogom pisanja sega daleč preko meja, ki jih črta njegova matična znanost.